

Het Schrijvertje

IVN Roermond e.o.

Winter 2018

Jaargang 29, nummer 1

BELEEF DE NATUUR!

Van de redactie

Door Frans Hendriks

Het nieuwe jaar komt in het teken te staan van het 50-jarig jubileum van de IVN-afdeling Roermond. Bij oprichting nog zonder e.o. van "en omgeving". Die "omgeving" werd al snel een belangrijke vervolmaking van de afdeling. Maar goed, 50 jaar is een behoorlijke tijd en dat vertaalt zich in een actieve afdeling met veel werkgroepen met educatieve doelstellingen.

In dit Schrijvertje wordt door Paul Caquelein aandacht besteed aan het functioneren van de afdeling, werkgroepen en quo vadis (waar gaan we heen?). Er worden vragen opgeroepen, en vragen hebben een antwoord nodig. Het brengt eenieder verder, ook onze afdeling. En omdat we de toekomst ingaan met een behoorlijk hoge gemiddelde leeftijd van onze leden kan het goed zijn om ons opnieuw te oriënteren. Een jubileumjaar is daar uitermate geschikt voor.

In het vorige nummer werd de discussie aangezwengeld over hoe we zélf meer aandacht voor onze wandelingen, excursies en andere activiteiten kunnen genereren. Dat heeft een mooi initiatief opgeleverd; een bijeenkomst om daar onderling als gidsen eens over te brainstormen. Zaterdag 24 nov. was het zo ver. Lees op pagina 14 hoe dit verlopen is en wat het heeft opgeleverd. In ieder geval een zeer geslaagd begin!

Verder in ons blad een genuanceerde kijk op het verschijnsel "wolf". We zullen er niet omheen kunnen om over de komst van dit dier onze gedachten te laten gaan.

Duurzaamheid krijgt aandacht in het ontluisterende artikel "Plastic soep" van Dion Nijskens, met het prachtige initiatief van het aanplanten van het voedselbos bij Zorgboerderij Rondmeer in Heythuysen en met het in herinnering brengen van het Rapport van de Club van Rome.

Op de pagina hiernaast ziet u het beeldmerk van een nieuwe website die opgestart is in het kader van een provinciaal initiatief om onze excursies en wandelingen meer bekendheid te geven. De vormgever van dit mooie initiatief komt uit onze eigen afdeling: Ruud Snijders. Enige trots is op z'n plaats. We zijn benieuwd hoe het gaat werken.

Kijk naar de aankondigingen van wandelingen, cursussen en activiteiten. Laat het uw vrienden en burens weten; het is zeer de moeite waard.

Onze vaste schrijvers Leo Koster, Huug Stam en Pieter Brouwer zijn ook weer van de partij in dit nummer. Dank jullie.

En voor u: Fijne feestdagen gewenst door de redactie
Uiterste inleverdatum voor kopij van het lentenummer is 26 februari. Ook kopij voor het jubileumnummer is nog steeds van harte welkom!

Inhoudsopgave

- 2 - Van de redactie
 - Inhoudsopgave, bestuur en colofon
- 3 - Van de voorzitter
 - Nieuwe website natuurexcursieslimburg.nl
 - Kerstwandeling Leudal
- 4 - Natuurdenken (column)
 - Jubileumjaar 2019
- 5 - Kunnen we samenleven met de wolf?
- 8 - Quo vadis
- 9 - Aanplanten voedselbos
 - Grenzen aan de groei, het gelijk van de Club van Rome

- 10 - Activiteitenkalenders
 - 12 - Vollemaanwandeling 2018
 - 13 - Groene Camera Trofee
 - 14 - Wat te doen om meer excursie-aanvragen te krijgen?
 - 15 - IVN-basiscursus flora
 - 17 - Beestenboel op Kloosterhof
 - 18 - Plastic soep
 - 19 - Vertrouwenspersoon
 - Varia-avond
- *** Onze sponsoren zijn te vinden op de pagina's 7, 14, 15, 16 en 20.

Bestuur IVN Roermond e.o.

Voorzitter:	Marjan Straver marjan.straver@ivnroermond.nl 0475 318181
Secretaris:	secretariaat@ivnroermond.nl
Penningmeester:	Lily Welters lily.welters@ivnroermond.nl 0475 464504
Bestuurslid:	Ruud Snijders ruud.snijders@ivnroermond.nl 0475 476909
Bestuurslid:	Astrid Janissen astrid.janissen@ivnroermond.nl
Bestuurslid:	Liesbeth van Bree liesbeth.vanbree@ivnroermond.nl

Colofon

Nummer 114, december 2018
Voorpagina: winters tafereel bij de Swalm
Foto: Marieke Michels

Redactie: Frans Hendriks, Laur Lennards, Frank Heinen, Marieke Michels.
Vormgeving: Marieke Michels en Frans Hendriks.
Email: hetschrijvertje@ivnroermond.nl
Print: Editoo B.V. - www.editoo.nl

Website: www.ivnroermond.nl
Webmaster: webmaster@ivnroermond.nl
Ledenadministratie: ledenadministratie@ivnroermond.nl
Bankrekening: NL18RABO 0135 8373 67

Van de voorzitter

Door Marjan Straver

Vrijdag 23 november kwam ik zeer tevreden thuis van de vollemaanwandeling in het Swalmdal. Mijn complimenten voor de begeleiders Hermien Hendriks, Leo Koster, René Horsten en Frans Tegels als 'bezemwagen'. Fantastisch gedaan en volle bak!

En vervolgens de dag erop wederom thuisgekomen met een voldaan gevoel. Het overleg van de regionale natuur- en landschapsgidsen gaf mij nieuwe energie om door te gaan met het werken aan de naamsbekendheid en de doelstellingen van het IVN. Dit onder andere door zelf als gidsen en afdelingen de vraag naar excursies te vergroten met ondersteuning van de provinciale promotiecampagne. Goede en mooie ideeën zijn boven tafel gekomen. De opkomst kan altijd beter, maar dit bleek geen hinderpaal te zijn.

Nieuwe statuten en huishoudelijk reglement

Bij onze eerste buitengewone Algemene Leden Vergadering (ALV) half november werden de gewijzigde statuten en het huishoudelijk reglement unaniem goedgekeurd. Er is echter een tweede buitengewone bijeenkomst nodig om de wijzigingen rechtsgeldig te maken. Deze zal plaatsvinden op 7 december om 19.00 uur, voorafgaand aan het Natuurcafé in bezoekerscentrum Leudal.

Overigens vond deze ingelaste ALV plaats voorafgaand aan de goed georganiseerde en inspirerende Varia-avond. Verrassende, spraakmakende en enthousiasmerende presentaties werden er gegeven. De aanwezigen gaven de sprekers en organisatoren een vet applaus.

Groene Camera Trofee

Naar de Groene Camera Trofee is veel vraag. Dit monument van betrokkenheid bij onze natuur en bij de activiteiten van onze leden, dat elke jaarvergadering weer tot spanning en 'Ohhh-reacties' leidde, is om verschillende redenen een hele tijd niet ondersteund. Terwijl ik dit schrijf wordt gewerkt aan het opnieuw online brengen van de foto's. Ook kunt u nu twee van uw mooiste IVN-foto's uit 2018 inzenden voor de 2018 Trofee! De Groene Camera gaat een inspiratiebron blijven door al die mooie beelden. Doe je (weer) mee? Zie pagina 13 voor meer informatie.

50 jaar IVN Roermond, feest dus! Er valt al van alles te lezen in ons nieuwe jaarprogramma.

U bent natuurlijk ook benieuwd naar wat de nieuwe programmacommissie voor ons in petto heeft.

Mede namens ons bestuur wens ik iedereen fijne feestdagen en een geweldig jubileumjaar.

Hierboven een afdruk van de openingspagina van een nieuwe website. Deze site is gemaakt om onze wandelingen en excursies te promoten en dit begeleid door radiospotjes op L1 en affiches. Een prachtig initiatief op provinciaal niveau om excursies en wandelingen onder leiding van onze goed opgeleide en enthousiaste gidsen breed bekend te maken.

Kerstwandeling over het nieuwe Elisabethpad, Leudal

Op tweede kerstdag organiseert IVN Roermond e.o. haar traditionele kerstwandeling.

Dit keer gaan we wandelen over het Elisabethpad.

We volgen de meanderende Tengelroysebeek/Leubeek waar we alle kans hebben om een ijsvogel te zien. Het wordt deze middag weer een prachtige mix van natuur en cultuur.

En we gaan genieten van de serene rust in de kloostertuin.

De wandeling duurt ca. 3 uur en zal traditiegetrouw in kerstsfeer worden afgesloten.

Woensdag 26 december 2018. Aanvang: 13.00 uur

Startpunt: parkeerplaats Staatsbosbeheer, Roggelseweg 58, 6081 NP Haelen

Kosten: kinderen en IVN-leden gratis, niet leden 2,50 euro

Gidsen: Hermien Hendriks, Michiel Stemkens en René Horsten

Natuurdenken

Door Pieter Brouwer

Afgelopen lente hebben we dan eindelijk onze achtertuin heringedeeld – een nieuwe schutting, een nieuwe poort, een nieuw paadje, nieuwe indeling voor de planten. Bomen en struiken heb ik laten staan, en veel stukken van de tuin zijn wel uitgewerkt in mijn 'tuinplan', maar liggen er vooralsnog als braak terrein bij.

Eén reep van ongeveer tien bij twee meter bestond na het initiële herindelingswerk uit een vlakte van aarde met alleen een krentenboompje erin. Ik zette er wat verschillende bessenstruikjes in en een paar *Echinaceae*, en zaaide de rest in met bloemenzaad voor vlinders. Gewoonlijk komt daar bij mij niet veel uit, maar dit jaar (wellicht door het rare weer) vond er een enorme explosie plaats van vele soorten bloemen. Mijn bedoeling was eigenlijk het creëren van een border van lage en middelhoge kruiden voor insecten, maar de vegetatie groeide maar door en door als een Alice in Wonderland, het overschaduwde de stapstenen, de zonnehoezen en de bessenstruikjes compleet. Twee mij onbekende kaasjeskruidachtige planten leken steeds meer op bomen en keken al snel uit over onze hele wijk. Een soort honingklaver en ijzerhard schoten sprietig naar alle kanten en overkaptten ons nieuwe paadje. Wanneer ik met de fiets naar het poortje wilde, had ik eigenlijk een kapmes nodig. Toch wilde ik het niet weghalen of terugsnoeien, want ik had nog nooit zoveel insecten in mijn tuin gehad, waaronder een vuurvindertje en een kolibrievlinder.

Ook nu ik dit schrijf (het is eindelijk echt herfst), zijn er nog veel hoge bloemen, al vallen er steeds meer delen van de kleurige woestenij om door het gewicht en raakt er steeds meer uitgebloeid. Ik houd van de explosieve en onverwachte kant van planten. Natuurlijk, dit was vlinderzaad, bedoeld om een bloemenzee te scheppen, maar toch had ik deze bijna agressieve groei en bloei niet verwacht.

Ik heb er altijd van gehouden te kijken naar stukjes braakliggende en vaak nog maagdelijke grond waar niks op groeide. Ik zorg er altijd voor dat er dergelijke stukjes aanwezig zijn in mijn tuin. Het is interessant te zien dat er

door onverwachte dynamiek (spelende kinderen, veel regenval, lange droogte) elk jaar weer andere pionierplanten opkomen, soms soorten basterdwederik, dan weer Canadese fijnstraal, een ander jaar zwarte nachtschade, en steeds weer andere grassen. Mijn vader, bioloog, vind elke keer dat hij op bezoek is wel weer een of ander zeldzaam plantje, meestal tussen de tegels, dat hij dan vreugdevol probeert te benoemen. Ik vergeet meestal weer wat het was, al kan ik me herinneren dat er een zeldzame kruidkers tussen zat. Dit jaar had ik opeens een bos van speerdistels, die ik zelf al erg mooi vind, maar die ik vooral liet staan om puttertjes te lokken. Helaas is de afstand van het park naar onze oase blijkbaar te ver of te veel onderbroken met tegelwoestijnen waar eigenlijk tuinen hadden moeten zijn.

Ik ben benieuwd wat het volgende jaar brengt aan groen. En welke dieren daar op afkomen. Gelukkig is de natuur nog steeds onverwachts als je haar de ruimte laat, zelfs in de tuin.

Foto van de schrijver

Jubileumjaar 2019

Een bijzonder jaar! Hier hoort dan ook een speciale activiteit bij.

We willen onze leden een weekendreisje aanbieden naar Zeeuws-Vlaanderen, van 6 t/m 8 september 2019.

ivn natuur
educatie
Roermond e.o. **50** jaar

Hoogtepunt van deze reis is een bezoek aan het Zwin Natuur Park.

Op de website van IVN Roermond e.o. vind je het programma en het aanmeldingsformulier.

Het programma kun je uitprinten en op je gemak bekijken. Het aanmeldingsformulier is gemakkelijk in te vullen en door te sturen.

Er kunnen maximaal 30 personen mee.

Aanmelden kan tot 30 januari 2019.

Het wordt een mooi weekend! Pak je koffer maar alvast in.

Groeten van het Comité 50 jaar IVN Roermond e.o.

De reisorganisatie,

Rianne Keijzer en Lily Welters

Kunnen we samenleven met de wolf?

Door Frank Heinen

Na vele jaren van afwezigheid is de wolf (*Canis lupus*) langzaam weer bezig aan een comeback in onze contreien. Vanuit het oosten van Duitsland trekken individuele wolven de laatste jaren steeds verder westwaarts, wat ook in ons land al heeft geleid tot meerdere waarnemingen. Het gaat meestal om jongvolwassen exemplaren, dieren die hun geboortegroep verlaten en een eigen roedel willen stichten. Ook het bosrijke Duits-Limburgse grensgebied vormt een potentieel aantrekkelijk vestigingsgebied voor de wolf. Het verschijnen van wolven binnen onze landsgrenzen heeft al geleid tot de nodige tweespalt. De meeste natuurliefhebbers zien de terugkeer van een van Europa's grootste roofdieren als een verrijking voor onze natuur, terwijl de door het CDA aangevoerde boeren- en jagerslobby de wolf veelal beschouwt als ongewenste gast die een serieus gevaar vormt voor mens en (productie)dier. Om de terugkeer van de wolf in het juiste perspectief te plaatsen, is het belangrijk om kennis van zaken te koppelen aan een genuanceerde blik op de biologie, ecologie en historie van de wolf. In dit artikel zal ik proberen om een eerste aanzet te geven.

Vervolging

De relatie tussen mens en wolf is altijd een tweeslachtige en gecompliceerde geweest. Bij de meeste natuervolkeren, mensen dus die leven of leefden als jagers en verzamelaars, staat de wolf in een overwegend positief daglicht. Veel Noord-Amerikaanse indianenstammen zien of zagen de wolf als een symbool van moed, kracht, wildheid en gemeenschapszin. Het contact tussen mens en wolf heeft

30.000 tot 12.500 jaar (een exact tijdstip kunnen wetenschappers niet geven) geleden geleid tot de domesticatie van die laatste. Hieruit zijn de trouwe viervoeters voortgekomen die tegenwoordig een centrale plek innemen in menig gezin. Toen de agrarische revolutie eenmaal wortel had geschoten, en de wereld van de jagers-verzamelaars van weleer plaatsmaakte voor sedentaire leefgemeenschappen, werd de wolf (net als de meeste andere toppredatoren) steeds meer beschouwd als een lastige concurrent. Vooral op plekken waar de veeteelt uitgroeide tot een belangrijke bron van bestaan, nam de tolerantie voor de wolf zienderogen af. Het vervolgen van wolven werd in de loop der eeuwen dan ook eerder regel dan uitzondering in gebieden die gevormd zijn door de westers-christelijke cultuur.

Onze contreien vormden geen uitzondering op die regel. Zeker in de Franse Tijd (1795-1813) maken de bronnen geregeld gewag van grootscheepse wolvenjachten, evenementen waarbij soms wel enkele honderden mensen waren betrokken. Alleen al in 1806 werden in het departement Nedermaas (waartoe onze streek destijds behoorde) ruim 1900 wolven gedood. Populaire vangstmethoden waren onder meer het uitleggen van vergiftigd lokaas en het gebruiken van strikken, slagboomvallen (constructies waarbij een wolf of ander onfortuinlijk dier onder een vallend stuk hout bekneld raakte of erdoor verpletterd werd), klapvallen, wolfshaken of wolfskuilen. Ook grote drijfjachten waren een beproefd middel om wolven te elimineren. De nimmer aflatende vervolgingsdrang leidde uiteindelijk ook tot het uitsterven van de wolf in Limburg en Nederland: het laatste

Het grensgebied Duitsland-Nederland geschikt voor de wolf? Foto Frans Hendrixx

exemplaar werd vermoedelijk in 1845 bij Schinveld geschoten. Ook in Noord-Amerika leidde de blanke kolonisatie tot grootscheepse klopjachten, vaak goed gedocumenteerd door zwart-witfoto's waarop jagers trots poseren met de levenloze lichamen van tientallen wolven.

Negatieve beeldvorming

De grootschalige jacht op wolven werd vaak gerechtvaardigd door de roofdieren af te schilderen als kwaadaardige, bloeddorstige en welhaast demonische wezens. Niet voor niets stelde de Britse filosoof Thomas Hobbes in zijn magnum opus *Leviathan* dat 'mensen wolven zijn voor elkaar' als ze niet in het gareel worden gehouden door een of andere vorm van centraal gezag. De wolf wordt hier, net als in het spreekwoord 'een wolf in schaapskleren', dus gebruikt als een symbool om de agressieve aspecten van de menselijke natuur te symboliseren. Ook bijgeloof speelde vaak een rol bij het zwartmaken van de wolf, wat bijvoorbeeld blijkt uit in de middeleeuwen wijdverbreide mythen over weerwolven. Deze bloeddorstige lieden zouden tijdelijk of permanent de gedaante van een wolf aannemen en zich gretig laven aan het bloed van onschuldige mensen. Ook in de moderne amusementscultuur zijn weerwolven nog menigmaal het middelpunt van horrorfilms, stripverhalen of duistere griezelromans.

Tussen waarheid en fictie

Maar in hoeverre berust het negatieve beeld van de wolf op waarheid? Is er sprake van een lastercampagne tegen dit toproofdier of vormt de wolf daadwerkelijk een gevaar voor de mens? We zouden de waarheid geweld aandoen door te stellen dat wolven zich nooit hebben vergrepen aan mensen. In 1810-1811 vielen in Midden-Limburg binnen een betrekkelijk kort tijdsbestek bijvoorbeeld tien kinderen ten prooi aan wolven. Over de vermeende identiteit van de

Foto: Pixabay.com

het oorspronkelijke leefgebied van de wolf betreden. Ook hondsdolle wolven kunnen een serieus gevaar voor mensen vormen. De realiteit wijst echter uit mensen niet zo vaak op het menu van een (gezonde) wolf staan. De groeiende wolvenaantallen in Duitsland hebben bijvoorbeeld niet tot aanvallen geleid, een patroon dat je ook terugziet in nog met ruige wildernis bedekte delen van Noord-Amerika. Als de van nature schuwe wolf al de mensenwereld opzoekt en ons als prooi gaat beschouwen, komt dit meestal doordat grote delen van zijn natuurlijke leefgebied verloren zijn gegaan of natuurlijke prooidieren in aantal zijn gedickeerd.

Ecologisch belang

De vrees die vee- en hobbydierhouders voor wolven hebben is gegrond. Met name schapen vallen namelijk nogal eens ten prooi aan de roofdieren. Voor een schapenhouder is een weiland vol dode en gewonde schapen natuurlijk een vreselijke aanblik, nog los van de financiële schade die een dergelijk incident met zich meebrengt. Door het soms behoorlijke aantal niet-opgegeten slachtoffers, lijkt het bovendien alsof wolven doden voor hun plezier of uit pure razernij. *Surplus killing*, dus meer prooidieren doden dan je direct op kunt, is echter een overlevingsstrategie die veel roofdieren soms aanwenden om karige tijden door te komen. Je weet in de natuur immers nooit wanneer de volgende maaltijd wordt opgedist. Bovendien vertonen gedomesticeerde dieren vaak onnatuurlijk vluchtgedrag, waardoor het natuurlijke jachtinstinct van een roofdier nog verder wordt aangewakkerd. Toch is het meestal niet zo dat de roofdieren in kwestie hun prooi zomaar onaangeroerd laten wegrotten. Camerabeelden hebben al vaker aangetoond dat wolven vaak meerdere nachten op rij terugkomen om te eten van de op het eerste oog onaangeroerde karkassen, mits ze niet door mensen worden verstoord. Desondanks is het wel belangrijk dat professionele veehouders en hobbydierhouders hun dieren goed beschermen als de wolf in de toekomst vaste voet aan de grond krijgt. Ook voor de overheid is hier een taak weggelegd in de vorm van financiële steun en fatsoenlijke schadevergoedingen bij wolvenpredatie.

Puur vanuit natuurlijk oogpunt speelt de wolf een belangrijke rol in de ecosystemen die hij bevolkt. Dit wordt perfect geïllustreerd door een casus in het Amerikaanse Yellow-

Foto Pixabay.com

dader(s) is veel geschreven en gespeculeerd. De kring van verdachten bestond afwisselend uit een lynx, een hongerige moederwolf, een in de omgeving verblijvende wolvenroedel en zelfs een uit een menagerie ontsnapte hyena. De meest waarschijnlijke conclusie is echter dat de kinderdoder van de Roerstreek een oude en verzwakte mannetjeswolf was. Oude en solitaire wolven die matig ter been zijn en/of last van afgesleten tanden krijgen, zijn namelijk niet meer in staat om natuurlijke prooidieren (herten, reeën, wilde zwijnen) te vangen. In zo'n geval is een kind een gemakkelijke prooi, zeker als mensen in steeds grotere aantallen

stone. In 1995 werd een kleine roedel losgelaten in het park waar de soort al zeventig jaar afwezig was geweest. Voordat de wolven kwamen, had het park een overschot aan herten. De herbivoren reproduceerden zich vlot en graasden het park nagenoeg kaal. Na het uitzetten van de wolven werden niet alleen enkele herten opgegeten, maar zorgde angstgedrag er tevens voor dat de herten bepaalde delen van het natuurgebied gingen mijden. Op die plekken kwam de vegetatie weer helemaal tot bloei: bomen kregen weer de kans om tot volle wasdom te komen, terwijl zelfs op dorre vlaktes weer populieren en wilgen verzeiden. Die bomen oefenden op hun beurt weer een magnetische aantrekkingskracht uit op vogels en bevers. De bevers bouwden dammen, wat weer een gunstig effect had op otters, muskusratten, eenden, amfibieën, reptielen en diverse vissoorten. De wolven verdreven plaatselijk ook hun kleinere neefjes, de coyotes. Hier profiteerden de konijnen en muizen van, waardoor ook middelgrote predatoren zoals vossen, roofvogels en dassen weer in aantal toenamen. Zelfs beren hadden profijt van de nieuwe verhoudingen. Kortom: het complete ecosysteem veranderde in gunstige zin omdat de wolf weer de kans kreeg om zijn traditionele positie bovenaan de voedselketen in te nemen.

Tussen twee extremen

De wolf is een dier dat zich moeilijk laat vangen in de scherp afgetekende morele kaders waarmee de moderne mens de wereld placht te beschrijven. Als obligate carnivoor is hij een meedogenloze jager. Ook conflicten met andere wolvenroedels om goede territoria kunnen gewelddadige

Foto: Pixabay.com

vormen aannemen. Maar de wolf is tevens een dier dat de grondbeginselen van empathie en altruïsme in zijn gedrag incorporeert. Het zorgen voor de jongen is een taak van de hele roedel, terwijl oude of gewonde exemplaren die niet zelf kunnen jagen vaak van voedsel worden voorzien door hun fittere groepsgegoten. Tussen de twee extremen die vaak langskomen, gewetenloze seriemoordenaar of nobel en gracieus symbool van de ongerepte wildernis, zit in het geval van de wolf nog een groot grijs gebied. Maar wie bereid is om naar het brede plaatje te kijken, zal erkennen dat ook de wilde verwant van onze hond zijn plekje onder de zon verdient.

Foto Rooijmans

www.fotorooijmans.nl

Markt 10 - 6021CD - Budel
tel. 0495-494890
h.rooijmans1@chello.nl

"Met 35 jaar ervaring in fotografie kunnen wij uiteraard een schat aan informatie en adviezen verstrekken, waardoor goede resultaten meteen haalbaar zijn."

Al jaren zijn wij het adres voor Swarovski verrekijkers, spottingscopes en toebehoren.

Met gedegen advies en eindeloos geduld staan we u terzijde in uw keuze voor het juiste Swarovski produkt.

Een produkt dat beschouwd mag worden als de "Rolls Royce" onder de optiek. De "Swarovision" bijvoorbeeld wordt op 140 punten op kwaliteit gecontroleerd. Daardoor ontstaat een produkt waarop met een gerust hart 10 jaar garantie wordt gegeven.

SWAROVSKI OPTIK DIGISCOPING

Dankzij de DCB II, TLS-APO en iPhone adapter gaat de fascinerende wereld van SUPER-TELE-FOTOGRAFIE voor u open.

Met gemak haalt u het moeizaam te benaderen dier 40...50...60 maal dichterbij. Vogels en wild fotograferen was nog nooit zo gemakkelijk!

SWAROVSKI
OPTIK

Het assortiment van Swarovski omvat meer dan 30 kijkers en telescopen.

Quo vadis

Door Paul Caquelein

Onze vereniging van natuurliefhebbers, IVN Roermond e.o., bestaat inmiddels 50 jaar. Het is nu winter en de donkere dagen omringen ons. Kale bomen, geen vogelzang of weelderig groen om ons heen. Wij mensen weten daar wel raad mee en zoeken veilige geborgenheid in onze verwarmde huiskamer. De natuur slaapt nog en bewaart haar energie voor de komende lente.

Het nieuwe jaar 2019 is voor onze vereniging een bijzonder jaar: een 50-jarig jubileum. Voor mij is dit feit aanleiding voor een bescheiden reflectie die mooi past bij de 'winterdagen voor de open haard'.

Geachte lezer, vergeef mij dat ik niet 'uitputtend' inga op het lange verleden van onze vereniging. Daar heb ik twee redenen voor. Op de eerste plaats ben ik 'pas' enkele jaren lid en heb ik niet de pretentie om de historie eens lekker om te woelen en aan jullie voor te schotelen. Graag laat ik dat aan anderen over die, vanuit hun jarenlange betrokkenheid, meer recht van spreken hebben. De tweede reden vind ik veel belangrijker: vooruitkijken naar onze toekomst.

Mensen met enige zelfreflectie stellen zich regelmatig de vraag: wie ben ik, wat kan ik en wat wil ik? Misschien kunnen we deze vragen ook gebruiken als het gaat om onze vereniging en onze toekomst.

Wie zijn we?

Rare vraag zult u wellicht denken. We zijn toch IVN Roermond e.o.: een instituut dat streeft naar natuureducatie en duurzaamheid? Wat doen we aan natuureducatie? Wat is duurzaamheid en hoe dragen we die uit? Doen we wel genoeg aan natuureducatie en voor wie? Weten we welke behoefte er is aan onze diensten? Wat is onze missie, ons bestaansrecht? Tja, de vraag wie we zijn en hoe we gezien willen worden, roept veel vragen op die ik hier niet kan en wil beantwoorden, maar wel ter overweging geef.

Wat kunnen we?

Heel veel! Aan expertise geen gebrek binnen een vereniging van nota bene 270 leden. We hebben veel, heel veel kennis in huis over de natuur in onze regio. Van orchidee tot vliegenschwam. Van bonte specht tot knoflookpad. Van kruiden, boomsoorten, vlinders, vleermuizen, ecosystemen en ga zo maar door. Werkelijk fantastisch wat we allemaal in huis hebben. Dat alleen al zou boeken kunnen vullen. We kunnen mooie excursies organiseren en werkgroepen hun 'ding' laten doen. Ook een mooi jaarprogramma in elkaar zetten of een jubileumjaar feestelijk invullen... Ook kunnen we elkaar actiever betrekken bij onze diverse activiteiten: uitdragen waar we mee bezig zijn en zeggen: kom eens kijken of doe mee! Dat geldt uiteraard ook voor 'buitenstaanders' die niet of nauwelijks bekend zijn met onze activiteiten. Tevens kunnen we elkaar (nog meer) enthousiasmeren voor bepaalde activiteiten. Of... blijven we liever op ons eilandje met 'vaste', bekende mensen? Nodig of niet nodig, aan u de lezer het antwoord.

Wat willen we?

We zijn een instituut voor natuureducatie en duurzaamheid. Zijn of willen, dat zijn twee verschillende dingen. In willen zit impliciet de drive naar een doel, naar iets samen bereiken in de toekomst die nu, na 50 jaar, al begonnen is. En in die afgelopen periode is er veel veranderd. Wie had kunnen denken dat het klimaat in zo'n korte tijd veranderingen laat zien: hetere zomers, extreme regenval, droogte, de komst van exotische dieren en planten en zelfs wolven in aantocht. Ook zijn de mensen veranderd. De smartphone wint steeds meer aandacht. Komen we niet meer uit onze luie stoel en bekijken we de natuur liever via Netflix? Bewegen we minder, ook in de natuur? Weten we nog wel wat we eten of drinken? Staan we verder van de natuur af en welke rol speelt de natuur bij onze gezondheid?

Tja, wat willen we? Onze missie uitdragen zult u zeggen. Prima, maar wat is die missie dan? Willen we meer naar buiten of naar binnen gericht zijn? Naar buiten betekent meer bekendheid genereren. Iedere Roermondenaar of streekgenoot zou - bij wijze van spreken - moeten weten waar IVN Roermond e.o. voor staat. Wanneer is onze missie geslaagd? Hoeveel excursies en lezingen voor het komend jaar? Gaan we ook actief 'op jacht' naar 'doelgroepen'? Schrijven we scholen, verenigingen of bedrijven aan? Durven we ons op beurzen te presenteren? Wat is ons 'product'? Wat heeft de gebruiker eraan? Of willen we het allemaal het liefst zo laten: een vereniging met een tamelijk naar binnen gerichte cultuur, met nogal wat eilandjes die vrij weinig met elkaar in verbinding staan?

Naar buiten of naar binnen, that's the question. Misschien goed om hier in deze winterdagen eens over na te denken en met elkaar hierover van gedachten te wisselen.

Wie zijn we, wat kunnen we en wat willen we? Drie ogenschijnlijk simpele vragen die echter veel nieuwe vragen oproepen. Ik wens bestuur en leden van onze vereniging in 2019 een mooi jubileumjaar en vooral een gezonde visie op onze toekomst!

Vrijwilligers gezocht voor de zomeravond 2019

In ons jubileumjaar 2019 staat ook een bijzondere wandeling gepland in samenwerking met het Groene Hart Leudal: de midzomeravondwandeling op 21 juni. De programmacommissie is op zoek naar vrijwilligers die een bijdrage willen leveren in de vorm van muziek maken, theater, een verhaal, gedicht enz. Op 13 maart komen we bij elkaar om de invulling te bespreken. Plaats: bezoekerscentrum Leudal Roggelseweg 58 Haalen. Tijd: 19.30 uur. Graag aanmelden vóór 15 februari via : p. caquelein@gmail.com Kijk ook eens op YouTube onder midzomeravond Groen Hart Leudal. Voor meer info bel Paul Caquelein 0646211601. Join the club en meld je aan!

Aanplanten voedselbos door leden IVN-Roermond e.o. en leerlingen Citaverde

Activiteit i.s.m. Limburgse Voedselbosbrigade

Datum: woensdag 30 Januari 2019

Plaats: Zorgboerderij Rondmeer, Heide 3 Heythuysen

Aanvang: 14:00 tot 16:00, inloop vanaf 13:30 uur

Contactpersoon: Hetty Adams; vooraf aanmelden i.v.m. catering, via: voedselbos.brigade@gmail.com

Op woensdag 30 januari 2019 start om 14.00 uur de aanplant van een voedselbos bij Zorgboerderij Rondmeer, Heide 3 in Heythuysen, met het planten van de eerste boom door Dijkgraaf Patrick van der Broeck van Waterschap Limburg. Deze plantactie wordt georganiseerd door IVN-Roermond e.o. in samenwerking met het Citaverde College en de Limburgse Voedselbosbrigade. Alle leden van IVN Roermond en andere geïnteresseerden zijn uitgenodigd om samen met hun (klein)kinderen mee te komen planten. De activiteit duurt - inclusief pauze - tot ca. 16.00 uur. Tijdens de pauze trakteren leerlingen van Citaverde onder begeleiding van leden van Jong Nederland de aanwezigen op soep en appeltaart, ter plekke gemaakt met behulp van 'outdoor cooking'. Zij vragen daarmee aandacht voor bewuste voeding. Inloop vanaf 13.30 uur.

Het beplantingsplan van dit voedselbos is ontworpen door het IKL in samenwerking met Stichting Voedselbosbouw Nederland. Leerlingen van Citaverde MBO 3, opleiding Water, Natuur en Recreatie, organiseren in het kader van een praktijkopdracht deze plantactiviteit. In december 2018 hebben zij een aantal lessen gevolgd over voedselbossen.

Het nut van bomen en voedselbossen

Door het planten van dit voedselbos met hulp van zo veel mogelijk (klein)kinderen, wordt aandacht gevraagd voor het feit dat bomen tijd nodig hebben om te groeien. Bomen hebben heel diverse functies in onze omgeving. Ze zorgen voor zuurstof, filteren fijnstof, verbeteren de bodem en vangen water op als er veel regen valt.

Ze verdampen water en zorgen daarmee voor nieuwe regen, ook als het droog is. Ze zorgen voor schaduw en koelen het aardoppervlak, doordat de zon de grond niet kan bereiken door het bladerdek. Dit alles naast de rustgevende en zelfs genezende werking van bos voor mensen die vaak in een drukke omgeving verkeren. Ook zijn er bomen en struiken waar wij van kunnen eten of die de bodem verbeteren waar wij andere eetbare planten op willen gaan verbouwen. Een boom kan deze functies allemaal vervullen, het beste als hij volwassen is. Daarom worden nu bomen aangeplant voor later, zodat de kinderen van nu ook straks kunnen genieten van de omgeving waarin ze leven.

Contact over dit bericht: Hetty Adams: voedselbos.brigade@gmail.com`

Het IVN staat voor meer natuur en een beter milieu. Het IVN wil een bijdrage leveren aan een duurzame samenleving door mensen te betrekken bij natuur, milieu en landschap; www.ivn.nl

Grenzen aan de groei, het gelijk van de Club van Rome

Door Frans Hendriks

Heeft u de Aula-pocket ook nog staan? "Rapport van de Club van Rome, grenzen aan de groei". Het spraakmakende boek verscheen vijftig jaar geleden. Een rapport geschreven door een aantal wetenschappers op initiatief van de Italiaanse industrieel Aurelio Peccei.

De wetenschappers hebben toen verwachtingen over bevolkingsgroei, vervuiling, industrialisatie, landbouwproductiviteit en grondstofgebruik onderzocht en waarschuwden dat de grenzen bereikt zouden worden. Hun conclusie was dat we niet oneindig kunnen blijven groeien op een eindige planeet.

Een paar weken geleden vierde de Club van Rome zijn 50ste verjaardag met een congres in zijn geboortestad Rome.

Eén van de zaken die de club nu naar buiten bracht was dat er jaarlijks 80 miljard ton aan materialen over de aarde circuleren. Door welvaartsgroei en bevolkingstoename zal die hoeveelheid de komende 25 jaar verdubbelen. Dat geeft een zorgwekkende druk op het ecosysteem, watergebruik

en de hoeveelheid broeikasgassen in de atmosfeer met gevolgen die zullen leiden tot een flinke achteruitgang van de levensstandaard en erger.

Ze deden ook aanbevelingen:

- 1 Herzie de balans tussen mens en natuur
- 2 Stabiliseer de wereldbevolking
- 3 Versterk de macht van de staat ten koste van het bedrijfsleven
- 4 Schrap het kortetermijndenken.

Niet niks en niet te veronachtzamen. Type eens bij een zoekmachine op uw computer "Club van Rome" in. U krijgt interessante artikelen te lezen.

Wij, als IVN, besteden ook steeds meer aandacht aan kwesties rond duurzaamheid. Dit om bewustwording, hoe klein dan ook, te stimuleren.

Als u het idee heeft aan deze discussie een bijdrage te leveren, dan nodigen wij u uit om contact met ons op te nemen via hetschrijvertje@ivnroermond.nl

Activiteitenkalenders januari - april 2019

Jaarprogramma algemeen

Woensdag 16 januari

Lezing over bijen door Piet Rutten

Aanvang: 19:30 uur

Plaats: zaal Bie de Vogel, Markt 21, Montfort

Woensdag 30 januari

Aanplanten Voedselbos

Aanvang: 14:00 uur tot 16:00 uur, inloop vanaf 13:30 uur

Plaats: Zorgboerderij Rondmeer, Heide 3, Heythuysen

Leiding: Hetty Adams

Vooraf aanmelden verplicht:

voedselbos.brigade@gmail.com

Activiteit is een samenwerking met Citaverde en

Jong Nederland

Vrijdag 1 februari

Start van het Jubileumjaar

Aanvang: 19:30 uur

Plaats: Natuurcafé, Bezoekerscentrum Leudal

Woensdag 20 februari

Lezing Natuurgebied de Brenne (Frankrijk)
door Geert Engels

Aanvang 19:30 uur

Plaats: zaal Bie de Vogel, Markt 21, Montfort

Zaterdag 2 maart

Opschoonactie Maas, Hanssummerweerd, Asselt

Aanvang: 9:00 uur, duur: 3 uur

Verzamelpunt: picknick/parkeerplaats hoek

Vissersweg/Eind, Asselt/Swalmen.

Contactpersoon: Peter Kessing

Maandag 11 maart

Start van de cursus Duurzaam koken

Totaal 5 lessen

Zie website www.ivnroermond.nl

Woensdag 20 maart

Start van de cursus Flora voor beginners

Totaal 7 lessen

Zie website www.ivnroermond.nl

Zaterdag 23 maart

Wandeling langs de Roer in Roermond

Start: 10:00 uur, duur: 2 uur

Startpunt: Kapel in het Zand, Parklaan 1, Roermond

Gids: Wilbert Dekker

Zaterdag 6 april

Opschoonactie Maas Buggenum

Aanvang: 9:00 uur, duur: 3 uur

Verzamelpunt: picknick/parkeerplaats hoek

Dorpsstraat Groeneweg, Buggenum

Contactpersoon: Peter Kessing

Zondag 7 april

Jeugdtocht Lente

Aanvang: 10:00 uur

Startpunt: Rijstal Venhof, Venhofweg 2, Herkenbosch

Gidsen: Eef Schoffelen en Rikie Verhagen

Zondag 14 april

Day-excursie Hoogstammers

Aanvang: 10:30 uur, einde: 15:30 uur (inclusief picknick)

Startpunt: gemeenschapshuis in Epen, Wilhelminastraat

Hierbij ligt ook de parkeerplaats

Kosten picknick: ca.15 euro; niet-leden: 17,50 euro

Vooraf aanmelden verplicht via

peter.kessing@ivnroermond.nl

Carpoolen: 9:30 uur vanaf Kasteeltje Hattem,

Maastrichterweg 31, Roermond

Maandag 22 april

Paaswandeling Linnerweerd

Aanvang: 14:00 uur, duur: circa 2,5 uur

Startpunt: parkeerplaats zwembad-speeltuin Weerderhof,

Oeveren 19, Linne

Gidsen: Bert Beckers en Paul Caquelein

Vooraf aanmelden aanbevolen:

peter.kessing@ivnroermond.nl

Zaterdag 27 april

Day van de Poel

Contactpersoon: Ron van Pol,

MacroFaunaWerkgroep@gmail.com

Zie website www.ivnroermond.nl

De Roer bij de fietsbrug Lerop-Roermond, foto Frans Hendriks

Plantenwerkgroep

Zaterdag 19 januari

Determinatie loofhout

9.15 uur, NME-centrum

Parkeren: parkeerplaats Staatsbosbeheer

Roggelseweg 58, Haelen

Zaterdag 16 februari

Theorie kennismaken met mossen

Door Riek en Jan Kersten

9.15 uur, NME-centrum

Parkeren: parkeerplaats Staatsbosbeheer

Roggelseweg 58, Haelen

Alleen voor leden!

Zaterdag 16 maart

Meinweg, Herkenbosch

Mossen

Door Riek en Jan Kersten

9.15 uur, locatie wordt nog bekend gemaakt

Alleen voor leden!

Zaterdag 20 april

Leudal

9.15 uur, parkeerplaats St. Servaas

St. Servaasweg 46, Nunhem

En nog meer interessants

Lezingen van het Natuurhistorisch Genootschap

10 januari:

Harry van Buggenum klankbordlezing over De Doort, IJzeren Bos en nog enkele gebieden.

Wouter Jansen over bijzondere planten op de Beegderhei.

14 februari

Varia-avond Kring Roermond

De Speurneuzen

Zaterdag 9 februari, 9 maart en 13 april

van 13.30 uur tot 16.00 uur

Plaats: café-restaurant De Busjop, Busschopsweg 9, 6093 AA Heythuysen

Vooraf aanmelden voor niet leden verplicht:

speurneuzen@ivnroermond.nl

Vogelwerkgroep

Zondag 6 januari

WML-plas Beegden/Heel.

8.30 uur parkeerplaats sportpark, Baexemerweg, Beegden.

Zondag 3 februari

Meerlebroek

8.30 uur parkeerplaats einde Mouterdijk, Beesel

Zondag 3 maart

Munninchsbos, 't Reutje

8.00 uur parkeerplaats t.o. begraafplaats Bergerbos, Roskam 7, St. Odiliënberg

Zondag 7 april

De Groote Peel

7.30 uur parkeerplaats Moostdijk 15, Ospel

Inzending Groene Camera Trofee 2016

Reinier Akkermans over de wasbeer in Limburg
Math de Ponti over wandelen in Northumberland en nog andere bijdragen.

14 maart

Wim Tegels over wolven in Limburg.

De lezingen starten om 20.00 uur en vinden plaats in de nieuwe locatie: Kapellerpoort 1, 6041 HZ Roermond

Vollemaanwandeling 2018

Door Leo Koster en Hermien Hendriks

De activiteitenkalender van het IVN Roermond e.o. vermeldt voor vrijdag 23 november 2018 een vollemaantocht te Swalmen onder leiding van de gidsen Hermien Hendriks en Leo Koster. Vooraf aanmelden is verplicht. De eigen bijdrage van € 7,- is voor de wandeling met na afloop een kop paddenstoelensoep en een consumptie. Enkele regels uit de aankondiging: "Met het licht van de maan volgen we de Swalm die hier mooi glinsterend door het landschap meandert. Voel de bladeren onder je voeten knisperen en hoor de wind door de bomen fluiten."

Omdat ik te vroeg ben ga ik eerst even kijken of het Luitenbrökske al verlicht is d.m.v. waxinelichtjes. Het ziet er feeëriek uit. Tijdens het voorwandelen op 24 oktober 2018 kwam dit idee bij Hermien op. De parkeerplaats bij herberg De Bos te Swalmen staat al vol met auto's, echter de 25 mensen die zich hebben aangemeld ontbreken nog.

De volle maan torent al bijna boven de boomkruinen uit en de temperatuur ligt rond het vriespunt. Enkele personen sluiten zich bij Hermien Hendriks aan en genieten alvast van de sterrenhemel met de sterrenbeelden Grote Beer (steelman)- en Kleine Beer en Cassiopeia (de grote letter W).

Omdat de deelnemers blijkbaar op twee verschillende plaatsen rond de herberg samenkomen en elkaar door de donkerte niet kunnen zien, breekt er even paniek uit. René Horsten mist de gids Leo Koster. Deze staat bij een andere groep. Het wordt snel opgelost.

Het aantal meelopers is gesteld op 25. René geeft nog aan dat een tiental mensen wel mee wilden, maar de limiet al snel gehaald werd.

We hebben toestemming van SBB om hier in het donker te mogen wandelen. Even na 19.00 uur steken we de Bosstraat over en via het lange pad, een historische veedrift met forse Douglassparren, wandelen we richting Groenewoud. Links van het pad liggen opgestapelde eikenboomstammetjes. Ze zijn ongeveer 1.20 meter lang en 10 cm dik en horen bij de Shitake-kwekerij. Shi is de boom waarop de Take (paddenstoel) groeit. Een paddenstoel die oorspronkelijk in China en Japan groeit. In de stammetjes worden gaten geboord, hierin worden pluggen van beuken gestopt die geënt zijn met de zwamvlok (mycelium) van de Shi Take. Bij het proces hoort ook een regelmatige onderdompeling in water. Rechts tussen de bomen staat een grote sculptuur die een bosuil voorstelt. Een prachtige creatie van kettingzaagkunstenaar Roel van Wijlick.

Bij het voorwandelen opperde Hermien het idee om een broedende bosuil uit te beelden en wat over deze nachtelijke jager te vertellen. Zij neemt plaats op het 'nest' van de bosuil en laat de fantastische geluiden van de bosuil horen. Leo brengt haar een heerlijke muis. Wat later maakt Leo een kotsend geluid en een braakbal komt tevoorschijn. Vijf ronde en witte eieren worden in het 'nest' gelegd. Er volgt weer een traktatie in de vorm van een heerlijke muis

Beeld van Roel van Wijlick bij Groenewoud, foto Frans Hendriks

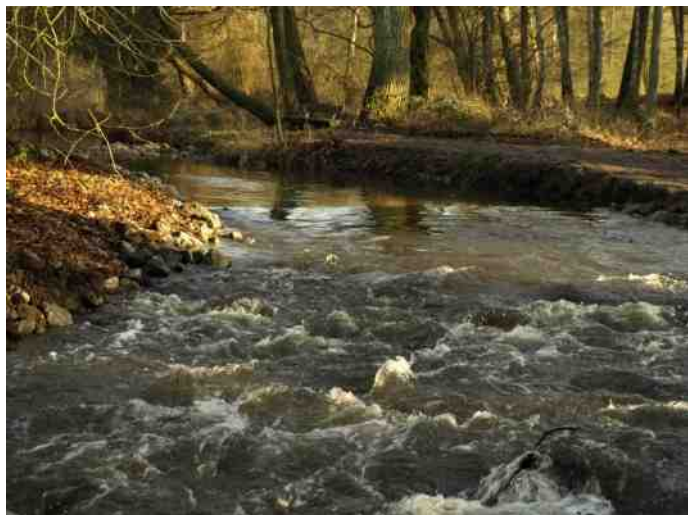
en ter afsluiting nogmaals het vibrerende geluid van de bosuil en een toepasselijk gedicht.

We wandelen langs de villa Groenewoud. In de achtergevel is een hardsteen ingemetseld met "H. Finken-Smets, gedenksteen, gelegd door Anna Maria 12-8-1916." Het jaartal 1916 heeft waarschijnlijk betrekking op het bouwjaar van de villa, terwijl Anna Maria waarschijnlijk verwijst naar de in 1903 geboren dochter van het echtpaar H. Finken-Smets.

Als we voorbij een bocht in het zandpad zijn, zien we de lichtjes op het Luitenbrökske, een fantastische aanblik. Leo draagt een deel voor van het gedicht 'Zjwaam' van Riky Simons-Julicher.

De totale lengte van de Swalm is 45 km. Door Nederland stroomt zij ongeveer 12 km. Deze snelstromende beek ontspringt in het bronnengebied van kasteel Tüschenbroich in de buurt van Wegberg (D). Tijdens een tienjarig onderzoek werden 27 vissoorten gevangen, waarmee de Swalm tot de soortenrijkere beken in Limburg behoort. Het totale verval bedraagt 72 meter, waarvan 12 op Nederlands gebied.

Aan personen die achteraan lopen wordt gevraagd om de lichtjes mee te nemen want we hebben ze straks nog nodig. Op de Kerkebroekweg gaan we via een smal paadje naar links naar de open vlakte van De Hout. Op deze vlakte, het

De Swalm ter hoogte van de vistrap, foto Frans Hendrixx

zogenaamde vliegveld, werd van 1972 tot 2015 door modelvliegclub 'De Stootkop' gevlogen met zweef- en elektro-modellen.

We hebben zicht op hoeve Houterhof, in de 18e eeuw nog gedeeltelijk omgracht. Bovendien zou er een watermolen gedraaid hebben. Sinds de laatste ijstijd is deze streek al bewoond geweest. De toenmalige mensen maakten jacht op onder meer kuddes rendieren. De vondst van vuurstenen werktuigen getuigt hiervan.

Langs de bosrand vervolgen we onze route. We komen bij een informatiebord. Op deze plek heeft een Romeinse weg gelegen; Aken-Heerlen-Xanten. Niet ver hiervandaan heeft men in 1937 een gedeelte van deze weg aangetroffen. De weg was ongeveer 8 meter breed met een grindpakket van ± 45 cm en geen greppels. Via huidige grenspaal 424 liep hij gedeeltelijk over het hoogterras om bij grenspaal 426 op de huidige Prinsendijk aan te sluiten. Hij liep via het hoogterras omdat aan de onderzijde van dit terras het veel te nat was in verband met kwelwater.

Via een klaphekje wandelen we langs de Swalm en hier volgde weer een gedeelte van het fraaie gedicht over de 'Zjwaam'. Er mag gebruik worden gemaakt van zaklantaarns. Weer via een klaphekje wandelen we door een bospaadje naar een grindbank in de snelstromende Swalm. Om ons heen worden de waxinelichtjes weer geplaatst. Plastic bekertjes worden uitgereikt en door René gevuld met een lekkere vlierbessenlikeur. Leo wordt versierd met een prachtige mijter en dit is het moment om een treffend gedicht voor te dragen over 'Sinterklaas en zijn paard' van Griet Coenen uit Koningsbosch.

We vervolgen onze route en wandelen via De Lanck en via een 'breer' over een brede grindweg. Als we bij een bankje zijn gaan we naar links en knisperen dorre beukenbladeren onder onze voeten. We horen het geluid van kabbelend water en komen bij een vistrap uit 2008 in de Swalm. De hier eerdere aanwezige stuw verloor zijn belang.

Achter de Swalm ligt het zwembad van Swalmen. In de jaren 30 van de vorige eeuw was hier een wandelpark met roeivijver. Op 1 juli 1936 werd het hier gegraven zwembad en roeivijver geopend.

Hier weer een gedeelte uit het gedicht 'Zjwaam'.

Geregeld wordt geroepen "wortels" maar ik geloof niet dat er mensen gestruikeld zijn. We wandelen langs de nieuwe, sterk meanderende Swalm, met ernaast een prachtig lint van mensen met oplichtende lichtjes in welke vorm dan ook. We komen weer uit op De Lanck. Over de brug over de Swalm gaan we naar links, we volgen dit slingerpaadje tot we weer op de voormalige veedrift uitkomen. Als we hier naar rechts gaan zien we in de verte al de lichten van herberg De Bos. De herbergier heeft voor heerlijk warme bospaddensoep gezorgd, inclusief bruin brood en goede boter. René deelt nog wat informatiemateriaal uit en bedankt de herbergier voor het openstellen van de herberg, de meelopers en de gidsen. Wij, als gidsen, hebben de indruk dat de meelopers tevreden zijn over deze wandeling onder het licht van de volle maan.

Algemene ledenvergadering 2019

Op 21 januari 2019 is onze jaarlijkse ledenvergadering in 't Leuke in Beegden om 20.00 uur. Zaal open vanaf 19.30 uur.

Oproep Groene Camera Trofee

Door Lily Welters

Stuur s.v.p. jouw twee beste IVN-foto's van 2018 in voor onze Groene Camera Trofee in de categorieën 'Beste natuurfoto' en 'Beste IVN foto'. Algemene voorwaarde is dat jouw foto's tijdens een activiteit van onze vereniging in 2018 moeten zijn gemaakt!

Stuur jouw foto's s.v.p. aan Lily Welters, haar e-mail-adres is: lily.welters@ivnroermond.nl

Uit de ingezonden foto's wordt, zoals vanouds een selectie gemaakt. De geselecteerde foto's kunnen tijdens onze

jaarvergadering op 21 januari 2019 nader worden bekeken. Om er daarna op te stemmen!

Doe je (weer) mee?

In 2019 kun je weer zoals vanouds foto's inzenden en wij zorgen dat je ze daarna online kunt bekijken. Nadere details volgen zo spoedig mogelijk via onze eigen communicatiekanalen, e-mail, website en/of dit blad 'Het Schrijvertje'.

Dit alles in het kader van 'Samen (na)genieten!' Met beeldige groeten, Lily Welters en Joost Geraets

Wat te doen om meer excursie-aanvragen te krijgen?

Door Paul Caquelein

Buiten een druilerige herfst dag maar binnen een warm onthaal met koffie en vlaai voor de deelnemers aan deze speciale middag. Hoewel de opkomst, met in totaal 19 personen, aan de magere kant was, bleek dit later die middag geen beletsel voor de geanimeerde gesprekken en de constructieve bijdragen van iedereen.

Deze middag kwam tot stand op initiatief van Frans Hendriks en Paul Caquelein.

Centraal thema vormde de vraag 'hoe krijgen we meer excursies?' Daarmee samenhangend werd allereerst door Arie Boersma - voorzitter van IVN-Limburg - een korte toelichting gegeven op de campagne 'Wandelingen & excursies'. Er is een nieuwe website voor excursie-aanmeldingen. De slogan 'op zoek naar elfjes' was wel even wennen. De associatie met sprookjes ligt niet direct voor de hand. Nadere uitleg over moderne marketing en communicatiestrategieën, in combinatie met de fraaie folder en de beelden via de beamer, deden de bezwaren vrij snel verdwijnen. Een pakkende, prikkelende titel trekt immers meer aandacht, zeker als daarbij een lief elfje gepresenteerd wordt. Ruud Snijders liet ons de nieuwe affiche en de site zien voor alle Limburgse excursies: www.natuurexcursieslimburg.nl. Fraai vormgegeven en helder qua zoeken en aanmelden. Iedereen was enthousiast over dit nieuwe digitale loket. Ruud gaf, na een kritische vraag, aan dat deze site de basis is en dat verbeteringen waar nodig kunnen worden aangebracht.

Rond half drie verdeelde Paul Caquelein de aanwezige personen in 3 subgroepen die, uitgerust met een groot vel papier en viltstift, gingen brainstormen over de vraag 'hoe krijgen we meer excursies?'. Een uur later kwamen de subgroepen weer bij elkaar en presenteerden ze via een woordvoerder(sten) beurtelings hun ideeën. Op die manier gaven respectievelijk Jan van Horne, Marijke Stokking samen met Dave Dirks en Jan Slaats een heldere toelichting op de ideeën en gingen in op vragen uit de zaal.

Ik zal niet alle ideeën weergeven maar volstaan met een globaal overzicht. De insteek van de drie groepen was heel verschillend. De eerste groep benaderde het vooral vanuit

een communicatieprobleem, de tweede groep vanuit vragen aanbod en de derde groep vanuit de gidsen. Intern zou een gidsencontactgroep met een gidsencoördinator wenselijk zijn. Natuur en landschapsgidsen moeten elkaar regelmatig zien en het 'IVN-gevoel' versterken. Extern is een voorlichtingsfunctionaris nodig die gebruik maakt van traditionele en sociale media. Arrangementen voor bedrijven, samenwerking met plaatselijke horeca en het aanboren van nieuwe doelgroepen zoals buurtverenigingen en scholen kwam ter sprake. Zo bleek een recente excursie met moeilijke jongeren van de Roermondse Donderberg een groot succes. Minder gericht zijn op de gebruikelijke 50-plusser maar ook open oog voor heel andere groepen. Ook werd het aanbieden van specifieke wandelingen (thema-wandelingen) geopperd. Maar ook heel praktische zaken passeerden de revue. Zo zou je bij de gidsenopleiding kunnen stellen dat de nieuwe gidsen minimaal 1 keer per jaar gaan gidsen voor het jaarprogramma. Op de site kunnen we diverse ommetjes tonen die je als pdf kunt downloaden en uitprinten en vergroten van het aanbod in het jaarprogramma. Na elke excursie een folder/ jaarprogramma uitdelen en - ook een aardig idee - een duidelijk herkenbaar IVN-hesje zodat voorbijgangers zien dat IVN hier een excursie geeft. Dat laatste brengt natuurlijk kosten met zich mee en hoewel het bijna 5 december is, toonde Arie Boersma zich (nog) niet als Sinterklaas.

Arie Boersma sloot af met zijn samenvatting over hetgeen hij als actieve deelnemer aan deze middag had meegekregen: behoefte aan meer sociale structuur (IVN-gevoel) en de competenties van elkaar benutten. Hij prees de heldere structuur van deze middag en het enthousiasme van de deelnemers. Paul Caquelein sloot hierna de middag af en bedankte Arie Boersma voor zijn komst en Ruud Snijders voor de toelichting op de site. Op de vraag hoe de deelnemers deze middag hadden ervaren, kwamen louter positieve reacties.

Zoals bleek was er genoeg energie en enthousiasme, waardoor er op een positieve wijze kon worden nagedacht over de toekomst van onze vereniging. Het bestuur dat op deze middag goed vertegenwoordigd was, kreeg genoeg huiswerk mee. Wordt vervolgd dus!

Leukenstraat 6, 6099 AR Beegden
www.leukebeegden.nl

Uw adres voor:

- Verenigingen
- Vergaderingen / bijeenkomsten
- Voorlichting / werving / opleiding
- Cursussen
- Recepties
- Koffietafels
- Bruiloften
- Feesten & partijen

IVN-basiscursus flora

Door Marly Beursgens en Harrie Hermens

Bereklaauw, wolfsfoot, daslook, ooievaarsbek, hazepootje. Je zou haast denken, dat we het over dieren hebben. Maar niets is minder waar. Met deze namen raak je verzeild in de wondere wereld van de flora. Ben je nu nieuwsgierig en heb je altijd al meer willen weten over planten? Geef je dan op voor deze cursus!

IVN Roermond e.o. laat je in 7 lessen van 2 ½ - 3 uur kennismaken met de prachtige wereld van onze wilde planten en hun standplaatsen. We bieden een praktische cursus waarin de nadruk ligt op het zelf doen. De 'noodzakelijke' theorie wordt in één binnenles behandeld en verder tijdens de excursies ter plekke uitgediept. De excursies zijn op verschillende locaties, waarbij elk gebied zijn eigen bijzonderheden heeft zoals bijvoorbeeld het bos, de heide of een waterrijk gebied.

Zinkviooltje, foto Frans Hendrikx

De eerste les is in maart, de laatste in september. We maken dus ook een wandeling door het hele bloeiseizoen van maart t/m september.

Wat kun je verwachten?

In de theorie maak je kennis met:

- de ontstaansgeschiedenis van planten
- plantenfysiologie
- de voortplanting, bestuiving en verspreiding van zaden
- indeling van planten in families
- determineren
- biotopen en hun kensoorten

De cursus is uitdrukkelijk bedoeld voor de beginners.

Je leert werken met een loepje om ook details van die mooie kleine bloemen goed te kunnen zien.

Met behulp van zoekkaarten, maar ook met eenvoudige floragidsen leer je stapsgewijs hoe je een plantje kunt opzoeken en op naam brengen.

De eerste lesavond is op woensdag 20 maart van 19.30-22.00 uur. De volgende lessen zijn steeds op zaterdagochtend van 9.30- 12.00 uur: 13 april, 18 mei, 15 juni, 13 juli, 17 augustus en 14 september.

De cursus kost voor IVN-leden 50 euro inclusief 4 zoekkaarten en een loepje. Niet-leden betalen 80 euro. Reiskosten (en koffie/thee) zijn voor eigen rekening. We zullen zoveel mogelijk carpoolen. Minimaal 15, maximaal 25 deelnemers.

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met de cursusleiding:

Marly Beursgens en Harrie Hermens: marly.harrie@gmail.com, tel. 06-14818881 en/of Peter Kessing: peter.kessing@ivnroermond.nl

Opgeven kan via de website www.ivnroermond.nl vanaf januari 2019

Boekhandel en Antiquariaat

Neerstraat 31a, 6041 KA Roermond

Nieuwe en antiquarische boeken over natuur en heemkunde, 2e hands literatuur en boeken over geschiedenis, kunst en nog veel meer!

Dinsdag tot en met zaterdag open van 11.00 - 17.00

telefoon: 0475 - 33 46 65 | e-mail: boomboekhandel@freeler.nl

janWelters autoservice

APK Keuringsstation
Moderne diagnose apparatuur
Grote- en kleine beurt
Onderhoudsbeurt alle merken
auto's en lichte bedrijfswagens

Schadereparatie en expertises
Ruit reparatie en vervanging
Bandenservice, alle merken
Opslag banden
Alrcospecialist reinigen en diagnose

Edisonweg 5a - 6101 XJ Echt - Tel: 0475 48 13 65
www.autoservicejanwelters.nl
www.facebook.com/autoservicejanwelters

DÉ AUTO VOOR BUITEN

VOLVO Rutten

BOXMEER ROERMOND VENLO WEERT

AUTOBEDRIJFRUTTEN.NL

DE BUSJOP *eten en genieten*

Reserveer via info@debusjop.nl of 0475-491139
Vraag naar de voorwaarden

HIGH FIVE

Naast het welbekende High Tea concept bieden wij nog vier extra varianten aan: High Beer, High Wine, High Kids en High Bob. Voor ieder wat wils en daarom kan deze High Five per gezelschap gecombineerd genuttigd worden.

Een avond als een echte VIP
behandeld worden? Dat kan!

Laat u gratis ophalen en thuisbrengen door
onze LimoBob Service.

**Een fijn vast gegeven:
ledere zondag**

(zonnig, drillerig.... ongeacht het weer)

**live muziek
vanaf 14.00 uur!**

Verwenbon

Met onze Verwenbon zit u altijd goed!
Het cadeau is persoonlijk naar u toe familie, vrienden,
collega's en zakenrelaties echt bij u aan!

WEPA Nederland B.V.

Boutestraat 125 - 6071 JR Swalmen
Postbus 9013 - 6070 AA Swalmen

Telefoon 088-0183000

info@wepa.nl
www.wepa.nl

(WEPA Nederland B.V. voorheen Van Houtum B.V.)

Beestenboel op Kloosterhof

Door Huug Stam

Kloosterhof is een monumentale hoeve in carrévorm die gelegen is direct aan de rand van de stad. De boerderij wordt van de stad gescheiden door een intensief wegnnet dat enkele jaren geleden is aangelegd. Het bedrijf heeft hiervoor veel grond moeten afstaan. De huiskavel van de boerderij wordt aan de andere zijde begrensd door de Maasnielderbeek, die een paar kilometer verder ontspringt. Op de oever van deze beek komt een indrukwekkende dassenburcht voor.

Twee broers, de vader en oom van Louis Cox, werkten samen op de Kloosterhof. Vader hoofdzakelijk in het bedrijf, terwijl oom daarnaast veelal in besturen vertegenwoordigd was. Hij was daardoor vaak aan de vergadertafel te vinden. Een zogenaamde vergaderboer dus. De hoeve is inmiddels voor de moderne agrarische bedrijfsvoering niet meer geschikt. Aan de andere kant van de straat, direct tegenover de monumentale hoeve, werd een boerderij met bungalow gebouwd. Deze stal is alweer twintig jaar oud, maar wel voorzien van nieuwe technische voorzieningen zoals een krachtvoerautomaat en twee melkrobots.

De computer herkent elke koe via een chip, registreert de melkgift en baseert daarop de hoeveelheid krachtvoer die de koe krijgt. Louis op zijn beurt kent van alle 115 melkkoeien ook de naam.

Aan het voerhek krijgen de koeien ruwvoer. Het streven is dat elke koe maximaal ruwvoer opneemt zodat zo weinig mogelijk krachtvoer verstrekt hoeft te worden. Een belangrijke reden daarvoor is dat Louis er geen voorstander van is dat de grondstoffen voor het krachtvoer over zo'n grote afstand vervoerd moeten worden. Een argument waar de milieuorganisaties zich goed in kunnen vinden. Het melkvee heeft de mogelijkheid naar buiten te gaan, maar beweiding is geen doel op zich. Het blijkt dat het melkvee als het in de wei loopt minder vaak de melkrobot bezoekt. Dat heeft een nadelig effect op de melkproductie. Als het te warm is of flink regent, blijven de koeien bovendien liever binnen. Voor het comfort van de koeien, het kunnen vinden van schaduw,

is een rij bomen geplant. Louis vindt dat de bomen ook het landschap verfraaien en verricht zelf het landschapsonderhoud.

Louis is van mening dat een agrarisch bedrijf voor de keuze staat tussen een verdere uitbreiding, een intensivering of verbreding van de bedrijfsdoelstelling. De Kloosterhof heeft toestemming om uit te breiden, maar daar wordt vooralsnog niet voor gekozen. Louis is ook geen voorstander van een verdere intensivering. Hij vindt het geen goede zaak dat Nederland in productievolume het tweede agrarische exportland is. Dit omdat de kleine oppervlakte van ons land noodzaakt tot een zeer intensieve bedrijfsvoering. Louis kiest mede vanwege zijn afkeer voor een verdere intensivering bewust voor een verbrede doelstelling van het bedrijf. Op 20-jarige leeftijd is Louis een maatschap met zijn vader begonnen. Nadat Louis trouwde en zijn kinderen naar het kinderdagverblijf bracht, concludeerde hij dat de kinderen daar wel erg weinig bewegingsruimte hebben. Dit zou anders moeten en het is ook mogelijk op de Kloosterhof waar veel ruimte is. Besloten wordt op het bedrijf met een kinderopvang en buitenschoolse opvang te beginnen. Het krijgt de naam Beestenboel.

De zoon van Louis is enkele jaren geleden afgestudeerd aan de HAS en werkt nu ook op het bedrijf.

Momenteel is de kinderopvangfunctie qua omzet belangrijker dan de agrarische tak van het bedrijf. Er werken 50 mensen, wat ongeveer 40 fte betekent. De kinderen bevinden zich in een mooie omgeving, waar ook gebruik van wordt gemaakt door bijvoorbeeld samen het bos in te trekken. Zelfs een kampvuur behoort tot de mogelijkheden. Ze mogen, onder begeleiding uiteraard, ook in de stallen van de boerderij komen. Dit gebeurt vanwege de veiligheid uitsluitend als er niet met de tractor in de stal of op het erf gewerkt wordt.

In verband met de opvang van kinderen zijn twee bedrijven aangekocht: de Heisterhof en Gasthuishof. De Heisterhof is een monumentale hoeve die na jarenlange leegstand helemaal vervallen was. Louis heeft deze hoeve in overleg met Monumentenzorg gerestaureerd. Hij woont in het woongedeelte en het andere gedeelte wordt gebruikt voor kinderopvang. De Gasthuishof is een voormalig varkensbedrijf dat inmiddels verbouwd is voor buitenschoolse opvang. In de toekomst zal in de naastgelegen schuur ook jongvee ondergebracht worden.

Louis is van mening dat hij een mooi vak heeft. Dit omdat hij zelfstandig is en dicht bij de natuur staat. Hij vindt het bijzonder de kans te hebben gekregen het bedrijf over te nemen. Het is een uitdaging het bedrijf voort te zetten, ondanks dat de ruimte daarvoor steeds kleiner wordt. Tegenover beperkingen zoals het voorkomen van schade aan natuur, milieu en volksgezondheid, kunnen echter ook nieuwe kansen ontstaan.

Foto Huug Stam

Plastic soep

Door Dion Nijskens

Als het gaat over het onderwerp “Plastic soep” dan gaat het vaak over plastic eilanden in de oceanen. Ver weg van Limburg. Maar niets is minder waar. Plastic soep is geen ver-van-mijn-bed-show. Plastic soep begint als zwerfafval bij ons in de straat, in onze beken en in onze Maas. En wij kunnen allemaal een bijdrage leveren aan plastic-soep-preventie.

“Je ziet het pas als je het doorhebt” zei Johan Cruijff ooit. En dat geldt ook voor de plastic soep. Al diverse jaren loop ik veelvuldig door de natuurgebieden Stadsweide en Asseltse Plassen en ruim ik (onder andere) hier zwerfafval op. Maar behalve opruimen breng ik herkenbare stukken zwerfafval ook met de app ‘Litterati’ in kaart en maak ik foto’s van het verzamelde afval. Op die manier probeer ik zwerfafvalbronnen te herkennen en vervolgens actie te ondernemen.

Mijn doel is om herkenbare zwerfafvalbronnen aan te pakken. We moeten toe van ‘schoon maken’ naar ‘schoon houden’. In dit artikel wil ik mijn bevindingen delen. Wat is er te zien? En wat kunnen wij doen om preventie te stimuleren?

Wat is er te zien?

Omdat een plaatje vaak meer zegt dan duizend woorden laat ik hier een paar plaatjes uit het gebied zien.

Dierenleed

Deze aalscholver heb ik gefotografeerd in de Stadsweide. Hij heeft een plastic ring in zijn bek en die zit tevens om zijn nek. De foto laat zien dat zwerfafval / plastic soep niet alleen in zeeën en oceanen tot dierenleed leidt. Andere waarnemingen die ik gedaan heb: een koe die bij de Asseltse

Plassen blik eet (maar gelukkig niet opeet) en kevers, slakken en een muis die dood waren gegaan in blikken of flessen.

Plastic flessen en blikken

In het gebied Stadsweide tel ik jaarlijks zo’n 1200 drankverpakkingen. Een gedeelte laat men hier rechtstreeks achter (bv. door alcoholisten), maar een heel groot deel spoelt ook aan.

Carn’afval’

Tijdens Vastelaovend in Roermond stromen er jaarlijks snoepverpakkingen, plastic bierbekers en ander materiaal in de Roer en de Maas. Veel afval drijft vervolgens naar de Stadsweide (of verder). In 2017 vond ik hier bijvoorbeeld zo’n 2000 (!) bierbekers.

Hengelsportartikelen

In de natuurgebieden wordt er aan de Maas flink gehengeld, veelal door Duitse of Oost-Europese vissers. Rond de visplekken (zoals bij de stuw) blijft vaak veel typisch hengelsportafval achter. Heel herkenbaar zijn bijvoorbeeld de wormenbakjes en de zakken visvoer.

Recreatiespullen

De strandjes bij de Asseltse Plassen zijn geliefd bij recreanten. Helaas laten zij hier ook veel afval achter. Zowel op de stranden, als bij de toegangspoortjes en de parkeerplaatsen.

Wat kunnen wij doen tegen zwerfafval?

Een zeer belangrijke partij in de strijd tegen zwerfafval en plastic soep is de overheid. Vooral duidelijke (inter)nationale regels helpen om vervuiling tegen te gaan. Het verbod op gratis plastic zakken in winkels heeft in korte tijd geleid tot veel minder van dit soort zwerfafval. En 'Europa' heeft onlangs aangegeven veel meer van dit soort maatregelen tegen eenmalig plastic te willen nemen. Het is nu aan de nationale overheden om hiermee in te stemmen.

Ook lokaal kunnen overheden (en natuurbeheerders) maatregelen nemen, bijvoorbeeld door het strategisch plaatsen van afvalbakken, door het stellen van regels aan bijvoorbeeld evenementen en door gerichte handhaving. Tegelijkertijd kan de overheid het probleem van de plastic soep niet alleen aanpakken. Uiteindelijk gaat het erom dat mensen hun afval niet meer klakkeloos weggooien. Het mooie is dat iedereen een bijdrage kan leveren door zelf het goede voorbeeld te geven en te zorgen voor bewustwording in zijn eigen omgeving. Het hoeft niet allemaal

groots en meeslepend, maar als iedereen zijn eigen omgeving mee opvoedt, dan komen we een heel eind. En als u kans ziet om zwerfafval te voorkomen door de gemeente of door bijvoorbeeld organisatoren van evenementen, dan is het natuurlijk goed om deze kansen bij hen aan te kaarten.

Tot slot: helaas zit er nog steeds geen statiegeld op plastic flesjes. De verpakkingindustrie en veel supermarkten doen er al jaren alles aan om dit te voorkomen. Zij zien graag dat veel vrijwilligers plastic flesjes opruimen. Want als er tijdens metingen in 2020 70-90% minder flesjes liggen dan wordt er geen statiegeld ingevoerd... En zo kunnen vrijwillige zwerfafvalrapers, die vóór de invoering van statiegeld zijn, door hun positieve opruimacties vreemd genoeg meehelpen om de invoering van statiegeld op plastic flesjes te dwarsbomen... Daarom breng ik alle plastic flesjes met de app Litterati in kaart. Dan blijft in ieder geval zichtbaar hoeveel flesjes er lagen.

Foto's van de schrijver

Vertrouwenspersoon

Door Marjan Straver

Het bestuur van onze afdeling dient risico's en mogelijke risico's in de afdeling en tijdens uitvoering van activiteiten te kennen en daaraan de juiste zorg te besteden.

In de media van onze tijd gaat (ook) veel aandacht uit naar ongewenst gedrag. Wij als IVN kunnen ons niet afwenden van de mogelijke risico's die wij lopen. In dit kader hebben wij binnen onze afdeling een vertrouwenspersoon kunnen vinden.

Korte taakomschrijving van de vertrouwenspersoon:

De vertrouwenspersoon is het meldpunt voor ongewenst gedrag.

Alles zal vertrouwelijk behandeld worden, er komt alleen actie na toestemming van de melder.

Beleid, procedures etc. worden door het bestuur voorgelegd

aan de algemene ledenvergadering.

De vertrouwenspersoon volgt een opleiding en een jaarlijkse training om zijn/haar taak goed uit te kunnen voeren. Op verzoek kan de vertrouwenspersoon binnen de werkgroepen nadere uitleg geven aan de leden. Tijdens de algemene ledenvergadering rapporteert de vertrouwenspersoon anoniem over het afgelopen jaar.

Tevens zullen wij ons houden aan de richtlijnen van IVN Nederland.

Onze vertrouwenspersoon is:

Rikie Verhagen

Email: rikie.verhagen@ivnroermond.nl

Telefoon: 0475 – 464767

Bron: IVN Weert

Varia avond

Door Frans Hendriks

Op 13 nov. vond in 't Leuke Beegden de eerste varia-avond van onze afdeling plaats. Een initiatief van de programma-commissie (peter.kessing@ivnroermond.nl) om ons tussendoor de gelegenheid te geven iets van onze activiteiten weer te geven met bijzonder interessante bijdragen van Wil Hodzelmans, Dion Nijskens, Joost Geraets en René Horsten.

De avond werd voorafgegaan door een extra Algemene Ledenvergadering (ALV) om nieuwe statuten en een huishoudelijk reglement ter stemming te brengen

Wil liet een PowerPoint zien met foto's van de meest diverse, absurde en tot de fantasie sprekende vergroeide bomen, schorsen en bomen. We kennen ze allemaal maar om het zo gepresenteerd te zien deed menigeen verrast "ohh" roepen.

De voordracht van Dion was er een van: "Oh jee, wat erg".

U leest in deze editie er meer over onder de titel Plastic Soep.

René vertelde, en liet zien, hoe het Elisabethpad in het Leudal tot stand is gekomen. In het vorige Schrijvertje hebben we hier al aandacht aan besteed maar als je het verhaal hoort vertellen ben je je meer bewust van hoeveel voeten in de aarde het heeft gehad. De aanwezigen konden niet anders dan spontaan een behoorlijke waardering laten horen.

Joost gaf een inkijk in al zijn activiteiten als bij de natuur betrokken persoon. Hij volgt onder andere de ontwikkelingen rondom vlinders en andere insecten, hij werkt mee met de Heidebeheergroep Leudal, zet in het seizoen amfibieën over, is een van de initiatiefnemers van het Natuurcafé en volgt op het internet kritisch ontwikkelingen rondom natuur. Een fijne avond die kennis gaf in waar andere leden mee bezig zijn en voor de toekomst contactmogelijkheden biedt. Laten we hopen dat dit een vervolg krijgt.

INDIEN ONBESTELBAAR:
SECRETARIAAT IVN ROERMOND E.O.
PASTOOR PINCKERSSTRAAT 12D
6071 NW SWALMEN

Jeugd-natuurbegeleiders

In 2019 organiseren we in Midden-Limburg de opleiding - jeugd-natuurbegeleiders zoals in de vorige Schrijvertjes, online en tijdens het Natuurcafé aangekondigd. Kijk online of in het vorige Schrijvertje voor nadere informatie of neem contact op met marjan.straver@ivnroermond.nl. Aanmelden kan tot 24 januari.

meer genieten van het wandelen

Geniet meer van het struinen,
wandelen en excursies in de natuur
met de juiste wandelschoenen
en wandelkleding

We hebben een
enorme keuze en
helpen je graag

Altijd
10% korting op
alle schoenen
en kleding

beleef de natuur!

Ton Notermans

wandelsport - outdoor - kamperen

Dr. Philipslaan 25-B - Roermond - T. 0475-420610 - tonnotermans.nl

Contactpersonen

IVN Roermond e.o. organiseert diverse activiteiten. Wilt u iets weten of actief meedoen neem dan contact op met één van de volgende personen:

Werkgroep Vogels

Meinse van der Velde, 06-13300436
www.meinse.nl - mj.vd.velde@home.nl

Werkgroep Planten

Paul Bergs, 0475-330643 (regio oost)
Hermien Hendriks, 0475-594340 (regio oost/west)

Natuurclub De Speurneuzen

Sjoerd van der Schuit, 0475-302733

Vlinderwerkgroep:

René Horsten, 06-22468910
vlinderwerkgroep@ivnroermond.nl

Heidewerkgroep

Hermien Hendriks, 0475-594340

Jeugdcommissie

Eef Schoffelen, 0475-594326

Fotowerkgroep

fotowerkgroep@ivnroermond.nl

Werkgroep Amfibieën en Reptielen

René Horsten, Hermien Hendriks; zie hierboven

Macrofaunawerkgroep

Ron van Pol, 06-25012712
macrofaunawerkgroep@ivnroermond.nl

Excursieloket & gidsen

Frans Hendriks, 0475-503291
frans.hendriks@ivnroermond.nl

Werkgroep Communicatie

Rianne Keijzer - Elst, 0475-343055
rianne.keijzer@ivnroermond.nl

Programmacommissie:

Peter Kessing, 06-25378119
peter.kessing@ivnroermond.nl

Vertrouwenspersoon:

Rikie Verhagen, 0475-464767
rikie.verhagen@ivnroermond.nl

Redactie Het Schrijvertje:

Frans Hendriks, 0475-503291
hetschrijvertje@ivnroermond.nl

Webmaster: webmaster@ivnroermond.nl

Fotomaster: fotomaster@ivnroermond.nl